

SLOVENSKI NAROD

URDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 8. — TELEFON: 51-23, 52-23, 53-24, 54-25 in 51-26. — Izdaja vsek dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— L. Za inozemstvo 10 L.
EKLUČNO ZASTOPSTVO za oglage in Kraljevine Italije in monarhistico in UNIJE PUBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

NAROD

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Krim popolnoma odrezan

Nemške čete na obali Azovskega morja

Borba za Petrograd se nadaljuje z neznanjano srditostjo — Položaj sovjetske vojske na jugu vedno bolj kritičen — Uspešne akcije na Baltskem morju

Berlin, 22. sept. d. Nemško vrhovno poveljstvo javlja v posebnem poročilu, da so nemške čete po prekoračenju Dnjepra v dolnjem toku pri Bjerislavu in očiščenju zavzetega ozemlja v drznem udaru prodre do obale Azovskega morja. S tem je docela odrezan polotok Krim, položaj sovjetskih čet na jugu pa se je še bolj poslabšal.

Nemško vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 21. sept. (DNE). Vrhovno poveljstvo oboroženih sil je objavilo naslednje vojno poročilo:

Na južnem krilu nemške napadnake fronte je bilo dosegeno Azovsko morje. Pogoje za to je ustvarila infanterska divizija s svojim junaškim podvigom, ki ji je uspelo v najtežjih okoliščinah izvajati prehod čez široki doljni tok Dnjepra v bližini Bjerislava, 60 km severovzhodno od Chersona. Kljub vsem protinapadom je prehod tudi trdnod obdržala.

Unitevanje sovražnika, ki je obkoljen v prostoru vzhodno in južnovožvodno od Kijeva, se nadaljuje. Nemški oddelki, ki so v smeri od zapada vdriji v Kijev, so v smeri proti vzhodu prekoračili Dnjep in so se združili s četami, ki so prodre preko Desne in napadajo v smeri od severa. Hudi prodorni sunki sovražnika so se izjavili. Število ujetnikov in plen stalno naraščata.

Skupine vojne mornarice so prodre globočko v Finski zaliv: ojačile so zaporno minsko področje in začeli operacije, ki so se začele v svetu zavzetja baltskih otokov.

Letaške sile so severozapadno Krima potopile eno stražno ladjo, eno topničarko, kakor tudi tri trgovinske ladje s skupno 10.000 tonami, in z bombami zadele neki sovjetski torpedni čoln.

V borbi proti Veliki Britaniji so jake letalske sile v pretekli noči z bombami težkega in najtežjega kalibra bombardirale pristaniške in oskrbovalne naprave v Southamptonu. Zadeta so bila skladischa, dokler in vojaške naprave v mestu, tako da je nastalo razdejanje. Opazena je bila vrsta večjih požarov. Druga bojna letala so napadla več letališč, takod pristaniške naprave v južni in vzhodni Angliji ter so severovzhodno od The Washa potopila 4000-tonsko tovorno ladjo. Neka druga večja trgovinska ladja je bila poškodovana. Nad Kanalom so angleške letalske sile izgubile včeraj o prilikl nekega brezuspešnega letalskega napada 39 letal. Od teh so sestrelili levec 35, mornariško topništvo pa 4 letala. Dve nemški letali se pogrešata.

V severni Afriki so nemška bojna letala razdeljala britansko šotorško taborsko pri Tobruku.

V pretekli noči so se sovražna letala pojavila nad severno in severozapadno Nemčijo. Le posamezna letala so prodri do Berlina. Bomba so povzročile neznanato skodo v stanovanjskih okrajih. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili tri britanske bombnike.

150.000 ujetnikov

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 22. sept. s. Vrhovno poveljstvo nemških oboroženih sil objavlja naslednje izredno vojno poročilo:

V teku obkoljevanje bitke, ki se je zdaj razvila vzhodno od Kijeva, so armada feldmaršala v. Reichenaua in oklopne armade generalov v. Kleista in Guderiana uničile večji del obkoljnega sovražnika in so ujele že nad 150 tisoč sovjetskih vojakov ter zajele 151 tankov, 602 topova in neskončen drug vojni material. Razbijanje tega, kar je od obkoljenega sovražnika še ostalo, je v polnem teku.

Pričakovati je zajetje nadaljnjih zelo številnih ujetnikov in ogromnega plena.

Srdita borba za Petrograd

Berlin, 22. sept. s. V teku napadov nemških čet proti obrambni sovjetski črti v petrogrškem pasu je dosegla neka nemška oklopna divizija izredne uspehe. V teku napadov na najmodernejše utrdbe, kjer so Sovjeti nudili ob pomoči tankov srdit odpor, je ta oklopna divizija uničila 302 sovjetskih tankov. Tudi na ljudeh so boljševiki imeli izredne izgube.

Bombe na Kronštat

Berlin, 22. sept. s. Pristanišča in mesto Kronštat so nemška letala uspešno napadla v zaporednih valovih in uničevala sovražne topovske položaje, zbirališča čet, letala na tleh in korakajoče kolone.

Potopljene sovjetske ladje

Berlin, 22. sept. s. Ob ustju Dnjepra so nemška letala potopila včeraj v zalivu Jazgorlicki 1 sovjetski rušilec, 1 manjšo vojno edinicno in eno 2000tonsko ladjo, ki je prevažala čete.

Letalska bitka nad Odeso

Berlin, 22. sept. s. Poročilo iz Moskve pravi, da je prislo nad Odeso do velike letalske bitke, v kateri so sodelovala tudi angleške letala. Značilna za to poročilo je trditve, da so izgubo angleškega letalskega majhne, medtem ko so izgube redči letali, ki so spremjali Angleže, zelo hude.

Letalske akcije

Berlin, 22. sept. s. Po poluradnih vesteh je nemško letalstvo 20. septembra uspešno porazilo močne sovražne sile v južnem odseku vzhodne fronte. V zaporednih napadih so nemški strmoglavlci silovito bombardirali vzhodno od Kijeva avtomobiliske kolone, zbirališča čet in motorizirane kolone. Nad 900 motornih vozil je bilo uničenih, kakor tudi izredna količina drugega vojnega materiala, dočim so imele boljševiške vrste krvave izgube. V teku napadov na sovjetske oddelke, ki so se še uplovil.

rati v žepu vzhodno od Kijeva, so nemške čete dosegle nove pomembne uspehe. Sovjeti so imeli številne mrtve ter so izgubili izredno mnogo materiala. V teku borb dne 18. in 19. septembra je ena sama nemška pehotna divizija uničila 19 tankov, 38 tovov in nad 500 motornih vozil.

Odmey po svetu

Tokio, 22. sept. s. Vsi listi posvečajo mnogo prostora novim velikim uspehom nemških čet na vzhodni fronti in posvečajo posebno pozornost zasedbi Kijeva in Poltave ter podčravajo, da je zasedba izredna važnost za nadaljnji razvoj vojne v Rusiji.

Carigrad, 22. sept. s. Globok vtis je naredila vest o zasedbi Kijeva. Vojaški poročevalci ugotavljajo veliko važnost mesta, ki je izredno važno železniško križišče.

Madrid, 22. sept. s. Vojaški kritik lista »Pueblo« piše, da je padec Kijeva rezultat gigantskega obklojevalnega manevra med Dnjeprom in Desno in da je najvažnejši dogodek, ki se je dosedelj pripetil na ruski fronti, kjer utrjeno mesto je bilo najmočnejše točka na južni fronti ter je predstavljalo resno nevarnost za oborožene sile osi. Zasedba mesta in obholtjev pol milijona ljudi v velikanskem zepu bo omogocila zavezniškom zbrati večje sile proti Kavkazu, ki je živiljenjsko središče in katerega obramba povzroča toliko skrb.

Bukarešta, 22. sept. s. Rumunski tisk posveča obilno prostora poročilom o velikih nemških zmagah na vzhodni fronti in podčravlja razino posledice za nadaljnji razvoj vojne v Rusiji. Vsi listi omenjajo, da poteka tretji mesec svete vojne proti boljševizmu. »Timpul« zatrjuje, da je Rumunija odločeno sodelovala pri znagi, da je upravnost je slike vojne preprčanje vseh Rumunov, ki se bore za pravico. Že sedaj se kažejo obrisi dela, ki ga bo treba opraviti zaradi doseglih uspehov proti

boljševikom združenih sil. »Viataz« pripominja, kako je bila modra zunanja politika, ki jo je pričel maršal Antonescu, ter ugotavlja ne saino upravnost vojne, marveč tudi rumunskih pravic. »Universul« piše med drugim: Usoda in naš geografski položaj sta nam naložila za stoletja občutne žrtve, zaradi katerih smo obdržali svoj etnični značaj in našo tradicijo vere in svobode.

Nepopisno razdejanje v Kijevu

V mestu in pokrajini zažgana vsa skladischa živil in električne centrale ter uničene vse železniške proge in mostovi

Berlin, 22. sept. s. Srd poraženih sovjetskih čet se je pokazal tudi v Kijevu z nepopisnim uničenjem. V Kijevu in v pokrajini so bila zažgana vse skladischa živil, električne centrale, uničene so bile železniške proge in mostovi. Pred vkorakanjem

načrtno razdejanje v Kijevu

V mestu in pokrajini zažgana vsa skladischa živil in električne centrale ter uničene vse železniške proge in mostovi

Berlin, 22. sept. s. Srd poraženih sovjetskih čet se je pokazal tudi v Kijevu z nepopisnim uničenjem. V Kijevu in v pokrajini so bila zažgana vse skladischa živil, električne centrale, uničene so bile železniške proge in mostovi. Pred vkorakanjem

Nemške čete zasedle otok Oesel ob tesnem sodelovanju z letalstvom in mornarico

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 22. sept. s. Vrhovno poveljstvo nemških oboroženih sil objavlja naslednje izredno vojno poročilo:

V tesnem sodelovanju so formacije kopne vojske, letalstva in vojne mornarice dosegle nov izreden uspeh. Z odločilnim napadom je bilo zavzeto glavno mesto otoka Oesel, Arensburg. Otok Moon in Oesel sta trdno v nemških rokah. V zapadnem delu Oesla se nahajajo samo še razpršeni ostanki garnizije glavnega mesta, ki bodo kmalu uničeni.

★

Otok Oesel, estonsko Saaremaa, je v Baltskem morju ter zapira dohod v zaliv

Rige. Otok, ki meri 2618 štirištevilnih kilometrov, je zelo skalovit in težko dostopen, ker nimajo nikakih večjih pristanišč. Glavno mesto je Arensburg, ki leži na južnovožvodnem robu otoka. Otok Oesel šteje okrog 55.000 prebivalcev, ki se bavijo v glavnem s konjerejo in pojedilstvom ter ribistvom.

Otok Oesel je v zgodovini mnogokrat menjal lastnike. Prvotno je bil robarsko gnezdo Estovci, ki so pod prezali na težke dostope, ker nimajo nikakih večjih pristanišč.

1227. leta je otok osvojil rigradski škof Albert.

Leta 1559. je prešel otok v posest Dancov, leta 1645. so ga osvojili Švedi,

leta 1721 do leta 1918 je bil v ruski posesti.

Zanj se je bila borba tudi že v svetovni vojni. Leta 1917. so se prav tako kakov zadržali na otoku Nemci in prevezli otok v svojo oblast.

Rige. Otok, ki meri 2618 štirištevilnih kilometrov, je zelo skalovit in težko dostopen, ker nimajo nikakih večjih pristanišč. Glavno mesto je Arensburg, ki leži na južnovožvodnem robu otoka. Otok Oesel šteje okrog 55.000 prebivalcev, ki se bavijo v glavnem s konjerejo in pojedilstvom ter ribistvom.

Otok Oesel je v zgodovini mnogokrat menjal lastnike. Prvotno je bil robarsko gnezdo Estovci, ki so pod prezali na težke dostope, ker nimajo nikakih večjih pristanišč.

1227. leta je otok osvojil rigradski škof Albert.

Leta 1559. je prešel otok v posest Dancov, leta 1645. so ga osvojili Švedi,

leta 1721 do leta 1918 je bil v ruski posesti.

Zanj se je bila borba tudi že v svetovni vojni. Leta 1917. so se prav tako kakov zadržali na otoku Nemci in prevezli otok v svojo oblast.

Rige. Otok, ki meri 2618 štirištevilnih kilometrov, je zelo skalovit in težko dostopen, ker nimajo nikakih večjih pristanišč. Glavno mesto je Arensburg, ki leži na južnovožvodnem robu otoka. Otok Oesel šteje okrog 55.000 prebivalcev, ki se bavijo v glavnem s konjerejo in pojedilstvom ter ribistvom.

Otok Oesel je v zgodovini mnogokrat menjal lastnike. Prvotno je bil robarsko gnezdo Estovci, ki so pod prezali na težke dostope, ker nimajo nikakih večjih pristanišč.

1227. leta je otok osvojil rigradski škof Albert.

Leta 1559. je prešel otok v posest Dancov, leta 1645. so ga osvojili Švedi,

leta 1721 do leta 1918 je bil v ruski posesti.

Zanj se je bila borba tudi že v svetovni vojni. Leta 1917. so se prav tako kakov zadržali na otoku Nemci in prevezli otok v svojo oblast.

Rige. Otok, ki meri 2618 štirištevilnih kilometrov, je zelo skalovit in težko dostopen, ker nimajo nikakih večjih pristanišč. Glavno mesto je Arensburg, ki leži na južnovožvodnem robu otoka. Otok Oesel šteje okrog 55.000 prebivalcev, ki se bavijo v glavnem s konjerejo in pojedilstvom ter ribistvom.

Otok Oesel je v zgodovini mnogokrat menjal lastnike. Prvotno je bil robarsko gnezdo Estovci, ki so pod prezali na težke dostope, ker nimajo nikakih večjih pristanišč.

1227. leta je otok osvojil rigradski škof Albert.

Leta 1559. je prešel otok v posest Dancov, leta 1645. so ga osvojili Švedi,

leta 1721 do leta 1918 je bil v ruski posesti.

Zanj se je bila borba tudi že v svetovni vojni. Leta 1917. so se prav tako kakov zadržali na otoku Nemci in prevezli otok v svojo oblast.

Rige. Otok, ki meri 2618 štirištevilnih kilometrov, je zelo skalovit in težko dostopen, ker nimajo nikakih večjih pristanišč. Glavno mesto je Aren

Hude izgube angleškega letalstva V preteklem tednu so izgubili 123 letal

Berlin, 22. sept. s. Iz vojaških virov se donavata, da so Nemci v preteklem tednu izgubili na zapadu in v severni Afriki samo 3 letala. S 6 letali, ki se niso vrnila na teh frontah, je Nemčija torej izgubila v borbi proti Angliji v 7 dneh samo 9 letal in ne 53, kakor zatrjuje angleško ministerstvo za informacije. V isti dobi je angleško letalstvo izgubilo v letalskih dvobojih nad Rokavskim prelivom 69 letal, dočim je nemško protiletalsko topništvo se strelio 14 letal. Razen tega je bilo se treljene v Sredozemlju 9 letal v letalskih dvobojih, 1 letalo pa je sestrelilo nemško protiletalsko topništvo, kar daje skupaj 93 uničenih angleških letal. Fodravata se, da v tej številki niso všteta letala, ki so jin se strelile edinice nemške vojne mornarice.

Berlin, 22. sept. s. Dognava se iz pristojnih krogov, da je angleško letalstvo tudi včeraj imelo nove hude izgube nad Rokavskim prelivom. Nemški lovci so včeraj popoldne po dosedaj znanih porazil v 40 minutah sestrelili 30 Spitfirev. Samo eno nemško letalo je bilo izgubljeno.

Zavrnjen napad na Berlin

Berlin, 22. sept. s. V teku letalskega napada, ki ga je izvedlo angleško letalstvo iz

Vpisovanje v Kmetijsko šolo na Grmu

V začetku novembra se na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu prične novo šolsko leto. Šola ima dva oddelka: letno in zimsko šolo. Letna šola traja nepregrona 1 leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecov. Šola je primerna za vse vrste in tipa naših kmetij, predvsem za vinorodne kraje, kakršni so v novomeškem, črnomlinskom in krškem okraju. Na celoletni šoli se poleg drugih panog podučuje predvsem vinogradništvo. Zimsko šola je primerna za sinove posestnikov iz nevinorodnih krajev, kakršni so kočevski, logaški in ljubljanski okraj. Drugie kmetijske panoge se v zimski šoli poučujejo vse razen vinogradništva, posebno se pa poučuje živinoreja in travništvo.

Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer imajo tudi vso oskrbo. Sprejemajo se pridni, dovolj marljivi sinovi kmetijskih staršev, ki bodo po končanem šolanju ostali na kmetijah. Vsi oni, ki se želi ščati na kmetijski šoli, morajo lastnoročno spisano prošnjo, kolkovane z banovinskim kolekom za 10 din, poslati ravnateljstvu Pokrajinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu takoj, najdalje pa do 30. septembra t. l. Prošnji je treba priložiti: Kristni list, domovnico, zadnje šolsko sprtevalo, spričevalo o hravnosti (pri onih proučilkih, ki ne vstopajo v zavod neposredno iz kake šole), izjavno staršev, odnosno varuha, (banovinski kolek za 4 din), s katero se zavežejo plačati stroške šolarja. V tej izjavi se morajo starši zavezati, da bodo plačevali šolino do konca šolskega leta, četudi bi sin ali varovanc iz katerega koli vzroka zapustil zavod. Tisti, ki reflektirajo na

pokrajinsko ali kako orugo štipendijo (podporo) iz javnih sredstev, morajo priznati obvezno izjavo (kolkovano z banovinskim kolekom 4 din) starve ali varuhu, da bo njih sin, odnosno varovanc postal na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa, da povrnejo zavodu sprejetu podporo iz javnih sredstev.

Poleg gori omenjenega mora vsak proučilec priznati uradno potrditi občine z naslednjimi podatki: a) velikost posestva v ha, b) predpis direktnih davkov v lirah in c) število članov družine, posebaj koliko še nepriskrbljiveni otrok.

Za priloge, kjer je potreba kolkovanje, morajo v slučajih, da se kolek ne dobijo, priznati položiti odgovarjajoči znesek v lirah pri uradu, ki omemjeni dokumente izdajajo, kolkovino za prošnje ter izjavo staršev, odnosno varuha, skupno 18 din, kar okroglo znesek 7 L, je potreba poslati ravnateljstvu obenem s prošnjo in prilogo. Proučilec mora biti star najmanj 16 let ter mora imeti vsaj uspešno dovršeno osnovno šolo. Mesečna oskrbnina znaša od 175 L do 50 L. Pri premožnejših družinskih razmerah prisilica se oskrbnina plača naprej.

V ljubljanski pokrajini je kmetijska šola na Grmu edina te vrste. Ona z uporabljanjem bodočih kmetijskih gospodarjev že polnih 55 let širi gospodarsko znanje in omiku in vzgaja napredne slovenske kmetiske gospodarje. Noben oče, ki ima sina od 16 let naprej in mu želi nekot izročiti svojo s krvavimi žulji ohranjeno lepo domačijo, naj ne zamudi prilike, da ne bi svojega sina postal v kmetijsko šolo.

Najvišje dopustne cene na ljubljanskem živilskem trgu

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, prodajalcev in pribedovalcev je mestni tržni urad spet predložil Visokemu Komisariatu najvišje cene za tržo blago ter jih je ta odobril. Najvišje cene veljajo od danes do nedelje 28. t. m. zvezče in so naslednje:

Domači krompir na drobno 1.10 L., koleraba 1 L, rdeča pesa 1 L visoki stročji fižol 2 L, fižol kifeljčar v stročju 2.50 L, novi luščeni fižol 2.50 L. Kakor pri domačem sadju morajo prodajalci vseh vrst fižola na trgu imeti vidno označene cene, drugače jim bo blago zaplenjeno.

Rdeči korenček brez zelenja 2 L, rumeno korenje 0.50 L, repa na drobno izpod 10 kg 0.70 L, repa na debelo nad 10 kg 0.50 L, zelnjate glave na drobno izpod 10 kg 0.70 L, zelnjate glave na debelo nad 10 kg 0.60 L, ohrovit 0.80 L, glavnata solata 2.50 L, endivija 2 L.

Kumare 1.20 L, večje kumare za vlaganje, ki jih gre 30 na kilogram 3 L, majhne kumare za vlaganje, ki jih gre okrog 125 na kilogram, 8 L, jedline buče 0.50 L, domača čebula 1.75 L. Tudi pri čebuli mora biti cena vidno označena kot pri sadju, fižolu in paradižniku, šalota 2 L, česnici, ki gre 25 glavic na kilogram, 2.50 L, mehka špinaca 2.50 L, trda špinaca 1.50 L, kislo zelje 2.30 L, kisla repa 2 L, domača zreli ali zeleni paradižnik 1.50 L. Tudi pri jih morajo biti cene vidno označene, drugače bo zaplenjen.

Liter lisiček, rumenega ali rjavega ježka, rumene grive (parkeljcev ali medvedovitih tačk) 1 L, liter užitnih sirovk in maslenik 2 L, kilogram turkov, čebularjev, lijakarjev 4 L, kilogram velikih razvihjurčkov prijavnih rok je dolacen do 22. septembra.

z odprtim klobukom 6 L, kilogram majhnih jurčkov za vlaganje z zaprtim klobukom 10 L. Tudi pri vseh gobah morajo biti odsek cene vidno označene, ker bodo drugače gobe zaplenjene. Liter suhih, namiznih malin 3.50 L, kilogram mokrih malin na vkuhanje 3.50 L.

Liter svetih brezovih jagod 1 L, liter rodbinic ali kopin 2 L, kilogram suhega llorega cvetja 15 L.

Domača namizna jabolka I. vrste 3 L, II. vrste 2 L, domača jabolka črviva, obtolčena, nagnata ali nedozorela za vkuhanje 1.50 L, domača breskev 3 L, domača česnica 3 L, domača slive 3 L, domača hruške 2 do 4 L.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo vse cene za kilogram. Mestni tržni urad ob tem spet opozarja, da je dopustno vse blago prodajati cene, najstrožje je po prepovedano prodajati dragej kakor doljšajo gornje cene. Hkrati opozarja, da za uvoženo zelenjavo, da za uvoženo sadje, za uvoženo in tudi domači krompir velja cenik za zelenjavo in sadje št. 1, ki ga je določil Visoki Komisar 15. septembra ter je stopil v veljavo 18. septembra.

= Prošnje za izvoz drv in nakazila drv za domačo potrošnjo. Zbornica za trgovino in industrijo opozarja vse izvoznike drv ter celuloznega lesa kakor tudi vse trgovce s kurivom, da so jim tiskovine za prijave v smislu čl. 5 in čl. 7 naredbe o izvozu drv na razpolago v zbirnici pisarni. Prijava se mora izvršiti točno po določeni tiskovini. Prijava je dolacen do 22. septembra.

Malo italijanščine za vsak dan

47

Hotel. L'albergo.

A che albergo andate — v kateri hotel greste? Dove scendete — kje (v katerem hotelu) boste na stanovanju? Quale è il miglior albergo — kateri je najboljši hotel? Vorrà più tuttosto un albergo di secundo ordine — rajši bi hotel druge vrste, un albergo semplice — preprost hotel. Staréte benissimo qui — dobro se boste počutili tukaj. Troverete tutto molto comodo — našli boste vse zelo udobno.

Desidero úna cámara da letto — želim eno sobo s posteljo. Ci starò úna noite — ostal bom (tu) eno samo noč. Ci starò úna quindicina di giorni — ostal bom tu kakih 14 dni. Fatemi vedere la cámara — pokažite mi sobo.

Cóme, nessuna cámara libera — kako, nobena soba prosta? Poté dármi alímeno un letto per questa noite — mi daste lahko vsaj posteljo za to noč? Neppure un materasso — niti zimnice ne? Non sono esigente — nisem zahteven. Mi accontentero di un materasso per terra — zadovoljil se bom z

žimnico na tleh.

Farémo il possibile per accontentarvi — storili bom, kar bo močno, da vam bomo ustregli. Questa sera saranno disponibili paréccche camere — nocoj bo razpolago več sob.

Úna cámara a due lètti — soba z dvema posteljama. Dúe cámere a un lètto, ma comunicanti — dve sobi s po eno posteljo, toda skupaj (da se morez z sobe v sobo). Con báño, sénsa báño — s kopálnicu, brez kopálnice.

C'è un grande movimento di forestieri — velik tujski promet je (tu). Quasi tutte le camere sono impegnate — skoraj vse sobe so oddane.

Non mi piace questa cámara — ta soba mi ni všeč. Non ne ha un'altra dármi — ali mi nimate dati druge? Vorrà una cámara più spazziosa — rad bi prostoročje sobo. Questa cámara non è abbastanza tranquilla — ta soba ni zadostni mirna. Vorrà una cámara che dia sul giardino — rad bi sobo na vrt. Una cámara sulla strada — soba na ulico. Una cámara interna

Sportni pregled:

Odličen uspeh Koširja

Na mednarodnem mitingu v Milianu se je uvrstil na tretje mesto z odličnim časom 2:28,2, kar je boljše od slovenskega rekorda

Milan, 22. septembra. Z veliko napetostjo in zanimanjem vse javnosti pričakovana lahkoatletska prireditve, na kateri so startali izvrstni madžarski tekmovalci, sta pa manjkala ob prijavljena Sveda, ki poteka včerajšnje popoldne ob navzočnosti velike množice ljudi.

Upsek prireditve je prav dober. Izboljšana sta bila dva italijanska državna rekorda in sicer v teku na 1000 m in v teku na 5000 m. Klub odstotnosti Svedov je bila v vseh disciplinah prav dobravased in živa bora za posamezne mesta. Prireditve so prisostvovali Prefekt, generalni tajnik Coni, predsednik lahkoatletske zveze, madžarski konzul in velika množica ljudi.

Kakor znano sta na prireditvi startala tudi dva naša lahkoatleta. Zanimanje za njun plasma je bilo zlasti v Ljubljani veliko. Med tem, ko se je splošno pričakovalo, da bo inž. Stepišnik dosegel lepsi uspeh od Koširja, se je zgodilo prav nasprotno. Košir, ki je startal v zelo težki konkurenči odličnih domačinov in Madžarov, je prekobil samega sebe, ko se je z novim slovenskim rekordom v teku na 1000 m uvrstil na tretje mesto takoj za znamenim Lanžem. ki je izboljšal italijanski rekord za 1.9 sekunde, ter Dorascenijem. Košir, ki je pretekel progo v času 2:28,2, kar je z 2.3 sekundo boljše od uspeha, ki ga je dosegel preteklo nedeljo v Schiu.

Kakor znano sta na prireditvi startala tudi dva naša lahkoatleta. Zanimanje za njun plasma je bilo zlasti v Ljubljani veliko. Med tem, ko se je splošno pričakovalo, da bo inž. Stepišnik dosegel lepsi uspeh od Koširja, se je zgodilo prav nasprotno. Košir, ki je startal v zelo težki konkurenči odličnih domačinov in Madžarov, je prekobil samega sebe, ko se je z novim slovenskim rekordom v teku na 1000 m uvrstil na tretje mesto takoj za znamenim Lanžem. ki je izboljšal italijanski rekord za 1.9 sekunde, ter Dorascenijem. Košir, ki je pretekel progo v času 2:28,2, kar je z 2.3 sekundo boljše od uspeha, ki ga je dosegel preteklo nedeljo v Schiu.

Podrobni rezultati v posameznih disciplinah so bili naslednji:

Tek na 100 m: 1. Tito 10.8, 2. Mariani 10.9, 3. Csanyi (Madžarska).

Tek na 200 m: 1. Mariani 22, 2. Csanyi (Madžarska) 22.2, 3. Daelli 22.3.

Tek na 400 m: 1. Missoni 48.5, 2. Ferrasutti 49.6, 3. Donnini 49.8.

Tek na 1000 m: 1. Lansj 2:28.2 (nov italijanski rekord, prejšnji 2:28.4), 2. Dorascenijem 2:28.2, 3. Košir 2:28.2 (nov slovenski rekord, prejšnji 2:30.5), 4. Szabo (Madžarska).

Tek na 5000 m: 1. Szilagyi (Madžarska) 14:35.8, 2. Csaplar (Madžarska) 14:36, 3. Bevilacqua 14:37 (nov italijanski rekord, prejšnji 14:44.4), 4. Szabo (Madžarska).

Tek na 110 m čez zapreke: 1. Facchini 14:7, 2. Caldara 14:9, 3. Gritti 14:9.

Tek na 400 m čez zapreke: 1. Missoni 55.8, 2. Colautti 55.9, 3. Fantoni 56.

Met kopja: 1. Varsagi (Madžarska) 67 m, 2. Matteucci 61.32, 3. Dreli 58.

Met klavida: 1. Taddia 51.50, 2. Stepišnik 49.65, 3. Porcarin 45.98.

Skok ob palici: 1. Romeo 4 m, 2. Zsuffka (Madžarska) 3.90, 3. Conchi 3.60.

lahko od njega pričakujemo v najblžnjem času še zelo lepe uspehe.

Inž. Stepišnik očvidno ni bil razpoložen, saj je znano, da je že letos dosegel mnogo boljši uspeh, kakor ga je zaznamoval zdaj v Schiu in Milanu. Le tako se je moglo zgoditi, da ga je Taddia na obeh tekmovalcih potisnil na drugo mesto.

Podrobni rezultati v posameznih disciplinah so bili naslednji:

Tek na 100 m: 1. Tito 10.8, 2. Mariani 10.9, 3. Csanyi (Madžarska).

Tek na 200 m: 1. Mariani 22, 2. Csanyi (Madžarska) 22.2, 3. Daelli 22.3.

Tek na 400 m: 1. Missoni 48.5, 2. Ferrasutti 49.6, 3. Donnini 49.8.

Tek na 1000 m: 1. Lansj 2:28.2 (nov italijanski rekord, prejšnji 2:28.4), 2. Dorascenijem 2:28.2, 3. Košir 2:28.2 (nov slovenski rekord, prejšnji 2:30.5), 4. Szabo (Madžarska).

Tek na 5000 m: 1. Szilagyi (Madžarska) 14:35.8, 2. Csaplar (Madžarska) 14:36, 3. Bevilacqua 14:37 (nov italijanski rekord, prejšnji 14:44.4), 4. Szabo (Madžarska).

Tek na 110 m čez zapreke: 1. Facchini 14:7, 2. Caldara 14:9, 3. Gritti 14:

DNEVNE VESTI

— Prestolonaslednik Prince Piemontski se je mudil pretekel teden na obisku severnih pokrajin. Prispej je med drugim tudi v Gorico, kjer je bil navdušeno sprejet. Pozdravili so ga v zastopstvu v Rimu se mudečega Prefekta Viceprefekt Rosato, Federalni tajnik nac. svet. Molino, General Beato, Kvestor Coco itd. Prebivalstvo je Princu povzd pribrežalo navdušene ovake ter tvorilo po mestu močne šparlje.

— Smrt slovitega znanstvenika. V Disu je umrl sloviti italijanski fiziolog Filippo Bottazzi, star 74 let. Od 1. 1902. je bil vse-udilski profesor najprej v Genovi, nato pa v Napolu. V priznanje za svoje ogromno znanstveno delo je bil imenovan za člena rimske Akademije znanosti.

— Visoko priznanje za zasluge. Na predlog prosvetnega ministra je Kralj in Cesarski podeli zlatno svinčino za zasluge na področju narodne prosvete generalnemu direktorju radijske službe EIAR nac. svetniku Chiodellini. Odlikovanje mu je bilo pododeljeno zlasti za njegove uspehe, kajih je dosegel v izpopolnitvi radijske službe za šolsko mladino.

— Ljubljanski rojak umrl v Gradcu. Nedavno je v Gradcu umrl vsečilski profesor Paul Samassa. Izred je iz znane ljubljanske Samassove rodbine. Absolviral je na univerzah v Gradcu in Monakovem medicino in filozofijo ter se habilitiral za docenta zoologije na znani heidelberški univerzi. Objavil je mnogo odličnih znanstvenih del. Izredno mnogo je potoval ter je obiskoval pred svetovno vojno zlasti nemške afriške kolonije in o njih izdal več poljudno znanstvenih del. Po zlomu Avstrije si je kupil kmečko posetilo na Tirolskem in živel na njem, pred dnevoma temna pa se je preselil v Gradec, kjer je zdaj našel svoj večni počitek.

— Taborenje Glasbene visoke šole iz Grada v Rogaska Slatini. V prvih polovici septembra so profesorji in slušatelji Glasbene visoke šole v Gradcu priredili 10-dnevno taborenje v Rogaski Slatini. Gojili so zlasti sport, televadivo, pitanje in ljudske plesne. Priredili so tudi več javnih koncertov.

— Slavlje mariborskega pevskega društva. Nedavno je bila slavnostna otvoritev 96. polovnega leta mariborskega moškega pevskega zborja. Vodja dr. Karl Kieser je orisal sodobanje delo in je pozval Mariborčane, naj sodelujejo pri nemškem moškem pevskem društvu. Prof. Hermann Fritsch je objasnil letosni delovni program. Vrstile se bodo resne prireditve s pestrimi večeri, koncertne turneje in mesečni ljudski koncerti.

— Letališče v Zenemu je dobro obiskano in se letalski promet živahnno razvija. Beograd je postal važna vmesna postaja na glavnem letalskih progah od Berlina, Aten in obratno. Polet od Beograda do Berlina traja 5 ur. Civilni potniški letalo, ki obratuje med Beogradom in Berlinom, ima 21 udobnih sedežev, letalo med Beogradom in Atenama pa je 14 sedežen. Obe letali sta načadno zmerom zasedeni.

— Hrvatske lesene hiše za Nemčijo. Na Hrvatskem se je ustavljena posebna izvozna na državo, ki bo izdelovala lesene hiše in jih pošilja v Nemčijo. Podrobnosti o načinu izdelave hiš in o njihovi namenbi niso znane.

— Beograjsko Narodno gledališče bi bilo moralno biti otvorenje na včerajšnjo nedeljo. Kakor poroča »Donaueitung« je bila otvoritev odgovadena za nedolenoč čas, ker še niso mogli popraviti vse škode, ki so jo v gledališču povzročili vojni dogodki.

— Omejitev v prodaji mila v Srbiji. Po vladni uredbi smejo prodajalci mila v Beogradu in v ostalih srbskih krajih odsek prodajati le po en kos mila vsaki stranki ter morajo voditi natančno evidenco o tem, komu in koliko mila so prodali.

— Ribška sezona na Dunavu in Savi pri Beogradu se bliža koncu. Sezona je bila letošnja slabša od onih v prejšnjih letih, to pa zato, ker je bila voda večinoma zelo visoka.

— Hrvatsko sadje na dunajskem veleseumu. V okviru posebne razstave državnega prehranjevalnega urada na dunajskem jezenskem veleseumu je razstavljeni tudi hrvatsko sadje. Nemški listi naglašajo pri tej priliki, da igra sadjarstvo v narodnem gospodarstvu na Hrvatskem važno vlogo. Hrvatska pridela letno okrog 4 milijone stotov slič, 500.000 stotov jabolk, 400.000 stotov hrusk, 150.000 stotov češenj, 40.000 stotov višenj, 50.000 stotov breskev in 14 tisoč stotov marelic.

— Odbor Rdečega kriza v Velikih Laščah si je zadal nalogo prevzeti 150 priseljencev ter jih razporediti po kmečkih domovih, kjer se bodo preživeli. Do zdaj sta prišli dve skupini z 92 rojaki, katere so odobrili Rdečega kriza z ostalim prebivalstvom spredel na kolodvor, kjer pogostili, nato pa razporedili po kmečkih domovih. Prebivalstvo jih je toplo sprejelo in odvedlo s seboj. Došli bratje in sestre so bili s sprejemom in gostoljubnostjo prebivalstva nadve zadovoljni ter so veselih obrazov odhajali na domove.

— Zdravstvena avtokolona v Šmihelu. V sredo zvečer je prispeval pod vodstvom g. dr. Alde Duceja in Številnih zdravstvenih specjalistov v Šmihelu zdravstvena avtokolona. Pred farno cerkvijo je bil v četrtek slavnostno sprejem, katerega so se udeležili zastopniki uradov z županom g. Brulcem na čelu, učiteljstvo s šolsko mladino in Številno prebivalstvo. Vse dopoldne se je vršil pregled solo obveznih dekle, popoldne pa fantov, pregledanih pa je bilo več sto odraslih, ki so se v veliki meri

* Sprememba v počasnem okolišu Stari trg na Kolpi. Ker so kraji Blaževci, Štefanci, Radoščaj, Zapreč, Košac in Plemenitaš priključeni samostojni hrvatski državi, se izločijo iz poštnega okoliša Stari trg na Kolpi.

* Čudež sv. Januarija v Napulju. V petek dopoldne je kip sv. Januarija v enem izmed oltarjev napuljske katedrale, ob navzočnosti duhovništva in množice vernikov, vnovič potočil kri. Čudež, ki se je ponovil prav na svetnikov god. je vzbudil v vsej javnosti živo pozornost.

* Šolske knjige. Starši se opozarjajo, naj z nakupom šolskih knjig počakajo, ker bo Organizacija knjigarnarjev pravocasno objavila v dnevnihih seznamih in celnih knjig, ki bodo od Prosvetnega oddelka Visokega Komisariata za bodoče šolsko leto potrebitne.

posluževali ugodnosti brezplačnega zdravniškega pregleda. Ves dan sta delovali tudi pisarni zdravstvene klone, ki sta bili nameščeni ločeno za otroke in odrasle v lepem Šmihelskem samostanu Šolskih sester, v katerem je pozdravljeno pomagalo tukajšnje učiteljstvo. V petek zjutraj je zdravstvena kolona zapustila Šmihel ter se odpeljala v Stopice.

Iz Ljubljane

— Ij Prof. dr. Ivan Tertnik †. V starosti 82 let je v petek premiril v Ljubljani prof. dr. Ivan Tertnik. Rojen je bil v Spodnji Šiški, študiral pa je v Ljubljani in na univerzu na Dunaju, kjer se je posvetil klasičnim jezikom. Te je potem poučeval na raznih srednjih šolah v Sloveniji, od tega preko 20 let na takratni II. drž. gimnaziji v Ljubljani. Do svoje upokojitve leta 1924. je imel več tisoč učencev, ki so ga vsi ohranili v hvaležnem spominu kot sicer strogega, a pravičnega in srčno doberga učitelja. Zaradi tega je bila izredno stevilna tudi udeležba na njegovem pogrebu, ki je bil v nedeljo popoldne pri sv. Krizu. Bodil mu hrabren blag spomin!

— Ij Rdečemu krizu, sekcijski za socialno pomoč so darovali dijaki prispevki z dajalskega semnja L. 92.55. Mesto vencu na grob pok. dr. Josipa Tavčarja je darovala gospa Cveta Gizela 50 L. Neimenovana gospa je darovala 25 L. — Vsem najlepša hvala!

— Ij Okoliški vsečilski knjižnici je sedaj kot zadnji del urejevanja cestic v Segovji in Emonski ulici ter na Napoleonovem trgu že skoro docela urejena. Vse ceste so že odprte prometu, le del Gospodine ulice, kjer urejajo stik med starim in novim trgom, je še zaprt. Okoli nove knjižnične stavbe pa dokončuje hodnik ter jih bitemirajo. Tudi nasproti Kržanski cerkvi so hodniki močno razširili, da bo dovolj prostora za pešce.

PONEDELJEK, TOREK, SREDA,
ČETRTEK IN PETEK

VESELI TEATER
Začetek ob 19. (7.) — konec pred 21. (9.)

— Ij V vrsto prenovev večjih stavb so uvrstili tudi meščansko Šolo na Pruhal. Stavba, katere prednje pročelje zakrivajo mnogoceni kostanji, je vse umazano siva in vrarna plast omesta se je pod silo vremena že na vseh koncih luščila. Oler so postavili najprej na dvoriščni strani. Ko se bodo letos odprla šolska vrata mladini, jo bo pozdravila svetla okusna zunanjost, manjša učenost, ki bo poživila mrko okolico in vlivala mladim srečem vedrot in občutek ugodja.

— Ij Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v četrtek 25. t. m. izlet v Št. Rupert in na Veselo goro. Odvod z glavnega kolodvora zjutraj ob 7.51, povratek v Ljubljano ob 3.45 popoldne. Prehrano naj si oskrbi vsak sam.

— Ij Združenje trgovcev ponovno opozarja članstvo na pojasnilo Visokega komisarja Štev. 37. Služb. List Štev. 46 z dne 7. junija 1941 o določbi glede obveznosti dvojezičnega besedila za table in napise, ki pravi, da morajo biti table in napisi, raz-

Za slovo od poletja — prekrasna sončna nedelja

Ljubljana, 22. septembra.

Med tem ko se je še v petek zdele, da se bo vreme pokvarilo, se je soboto jučer zvedrilo in posiljalo je prijetno sonce, ki je obeta ob najboljši za nedeljo. Skoraj ves dan je vlekel precej močen severozapadnik. V nadeli lepe nedelje so se že v soboto popoldne mnogi Ljubljanci odpeljali na deželo, kar jih je pa stalno, so natrplali kavarne in kinematografe in se nato v zvezdnati noč pred policijsko uro vratali na domove.

Nedeljsko jutro se je zbudilo izredno hladno, da v jutrnjih urah skoraj ni bilo mogoče ven brez plašča. Mraz se je vlekel vse tja do popoldanskih ur in se je polna promenada ob koncertu vojaške godbe razvajala v plaščih in ženskih kostumih. Kljub temu pa jih je bilo mnogo, ki se niso ustrashili mraza in so jo zvesti tradiciji, mahnili v bližnji in daljnji okolico. Železnika uprava, ki je uvidela potrebo ojačanja prometa, je med tednom že razglasila, da bo vozil poleg ostalih na denjskih progah tudi nekaj precej močen severozapadnik. V nadeli lepe nedelje so se že v soboto popoldne mnogi Ljubljanci odpeljali na deželo, kar jih je pa stalno, so natrplali kavarne in kinematografe in se nato v zvezdnati noč pred policijsko uro vratali na domove.

Nedeljsko jutro se je zbudilo izredno hladno, da v jutrnjih urah skoraj ni bilo mogoče ven brez plašča. Mraz se je vlekel vse tja do popoldanskih ur in se je polna promenada ob koncertu vojaške godbe razvajala v plaščih in ženskih kostumih.

Kljub temu pa jih je bilo mnogo, ki se niso ustrashili mraza in so jo zvesti tradiciji, mahnili v bližnji in daljnji okolico. Železnika uprava, ki je uvidela potrebo ojačanja prometa, je med tednom že razglasila, da bo vozil poleg ostalih na denjskih progah tudi nekaj precej močen severozapadnik. V nadeli lepe nedelje so se že v soboto popoldne mnogi Ljubljanci odpeljali na deželo, kar jih je pa stalno, so natrplali kavarne in kinematografe in se nato v zvezdnati noč pred policijsko uro vratali na domove.

Nedeljsko jutro se je zbudilo izredno hladno, da v jutrnjih urah skoraj ni bilo mogoče ven brez plašča. Mraz se je vlekel vse tja do popoldanskih ur in se je polna promenada ob koncertu vojaške godbe razvajala v plaščih in ženskih kostumih.

Rojeni med 21. februarjem in 20. marcem v Ribah: Trda prede denarnim špelkulantom. Nevesčnosti v zvezzi z uradnimi zadevami. Dobro pa kaže za družbenne stvari.

Rojeni med 21. marcem in 20. aprili v Ovnju: Rojeni po 10. aprili naj pazijo na zdravje, v ostalem pa lahko vse nadljužuje pričete stvari.

Rojeni med 21. aprilon: In 21. majem v Biku: Kakor pretekli teden: kritična sreča! Položaj se poslabša še z družbeno smrto.

Rojeni med 22. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Kar je doslej težilo, se bo ublažilo. Manj obupavanja in vec harmonije se pojavijo.

Rojeni med 22. junijem in 21. julijem v Raku: Zdravi bodo lahko dosegli vsestranski napredek zarad dobre razsodnosti.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI	
Predstave ob 18. in 19. uri	
KINO UNION	TELEFON 22-21
Film iz življenja studentov, o romantiki mladih in o ljubavi	
Študentka kencije	
ELENA STUDENTESKA IN CHIMICA	
M. Renaud, C. Remy, J. L. Baraït i. dr.	
KINO MATICA	TELEFON 22-41
ALIDA VALI	je prejeta na letniški filmarski razstavi v Benetkah prvo nagrado kot najboljša igralka v velenju
Mali starci svet	
Globoka ljubezenjska drama srednje dobe med feudalizmom in modernizmom.	
KINO SLOGA	TELEFON 27-30
Znamenit in življenski film s trajnim konfliktem z zakoni narave in moralo v filmu eksperimentom	
Mož močnejši od smerti	
Glavni interpret: Boris Karloff Kot dodatek: OTOKI NA PACIFIKU	

Zavarovanje za družinske člane

Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine v Ljubljani ponovno prosi vse delodajalce, ki še niso vrnili izpolnjene družinske liste za svoje delavce in načenčene, da liste dostavijo zavodu najkasneje do 25. t. m. opoldne.

Po nalogu Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino mora Zavod za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine izvesti novo vrsto zavarovanja za družinske delodajalce, zato nujno potrebuje izpolnjene družinske liste. Družinske liste morajo izpolniti vse v delci in načenčenci brez izjeme ne glede na to, ali so samski ali poročeni.

Pri tem opozarjam delodajalce, da bomo del tistih delodajalcev, ki bi izpolnili družinske liste, zato nujno potrebuje podatke v smislu § 16. Zakona o zavarovanju delavcev uradno sami na mestu in na stroške delodajalca.

Ovadeni in kaznovani trgovci

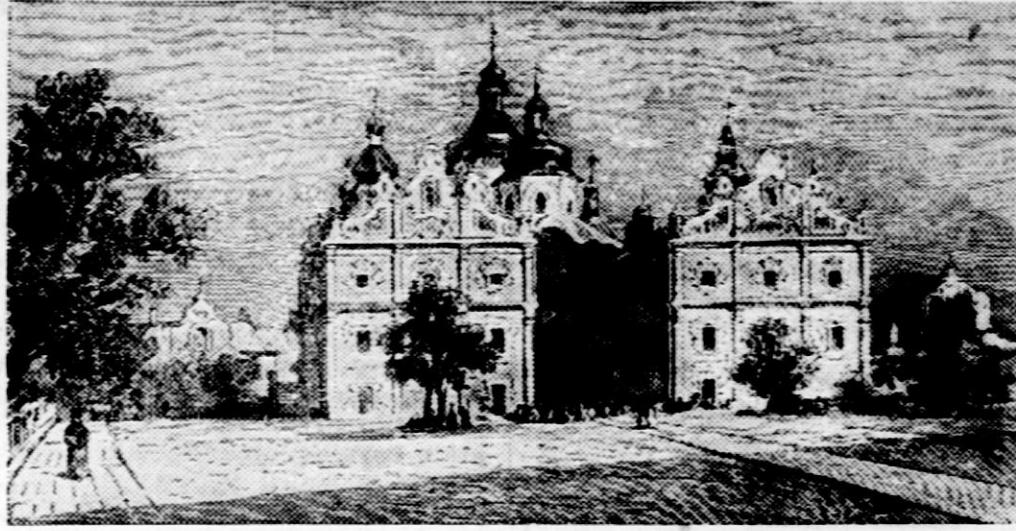
Naslednji trgovci in obrtniki so bili privabljeni sodni oblasti zaradi pretirančen: Marija Vilfan, gostilna Ježica 40, Marija Trzin, zelenjava, Devica Marija v Polju 21, Anton Jesih, mesar, Jarše 40, Josipina Reiner, mlekmara, Borštnik trg 1, Josipina Zorko, mlekmara, Napoleonov trg 7, Frančišek Anžur, zelenjava, Herman Petenko, čevljarski, Sv. Petra c. 32, Frančišek Stupnik, mesar, Pojanačka 54, Uršula Kočvar, zelenjava, Hrušica 6, Vinko Baša, gostilna, Dolenjska 35.

Visoki Komisar je odredil, da se prijavi sodni oblasti in hkrati ukine poslovanje ter zapre gostilna Vinka Bausa za deset dni. Gostilničar bo moral v tem času plačati mežde vsem svojim načenčencem.

Iz Dolenjskih Toplic

Pestra zgodovina Kijeva

Kaj pravi carski učenjak Teodor Volkov o Kijevu, „sveti materi ruskih mest“

Kakor posnemamo po tržaškem »Piccolu«, je član petrograjske Carske Akademije za zemljepisje prof. Teodor Volkov napisal o Kijevu, da je bilo mesto določeno, da postane v bodočnosti veliko politično in duhovno središče. Kdaj je bil Kijev ustanoven, se ne ve natanko. Znan je pa se njegov ustanovitelj in sicer so to bili trije bratje in njih sestra; eden od bratov se je imenoval Kij in po njem je dobilo mesto svoje ime.

Obstoj Kijeva je poznal že tudi znani bizantinski zgodovinar Porfirijen, ki je mesto imenoval Kioaba. Latinici so ga imenovali Kiovia, Poljaki Kijov, Arabci Kuyaba, med tem ko so ga bližnji krimski Tatari krstili za Mon Kerman.

O Kijevu so zapisali, da zasluži po svojem izvoru v svojem razvoju, da se ga smatra za mater ruskih mest. Kijevanje je pokristjanil sv. Vladimír, ki je bil pod vplivom Bizanca. Dokazi razvitega življenja v Kijevu obstajajo že iz leta 1028., ko je knez Jaroslav ustavil knjižnico in javne šole ter izdal kodeks zakonov. Kajkav navaja prof. Volkov, bi naj bil Kijev prvo evropsko mesto, v katerem se je ustanovila leta 1086 ženska šola, kar je nedvomen znalo visoke razvojne stopnje v srednjem veku. Leta 1149. se je po lastil Kijeva knez Sovzda, se proglašil za velikega vojvodo mesta in njegove okolice, ki se nekako krije s sedanjim Ukrajino. Njegov sin je leta 1171 prenesel glavno mesto svojega velikega vojvodstva v Vladimirov. Kasnejne v bojih med Poljaki, Litovci, Tatari in Rusi je Kijev večkrat menjal svoje gospodarje. Najprej so bili njegovi knezi doma iz Galicije, kasneje v letu 1362 Litovci, 1569 Poljaki in 1584 krimski Tatari.

Ameriško poljedelstvo se izpreminja

Špekulacija in obširen pridelovalni program za leto 1942.

Cena pšenice je na odločilnih ameriških borzah v Chicagu in Winnipegu znova znatno poskočila. Ta porast gotovo ni samo v zvezi s položajem na trgu. Poučeni gospodarski krog si ga razlagajo kot špekulacijo z možnostjo pozneje prodaje v Angliji, razširjenja tržišč v Ameriki same in končno tudi z novimi koncesijami farmarjem. Obenem se je pojavilo tudi mnenje, da bo Amerika v bodoči začala z žitom tudi sovjetsko Rusijo. Toda te domneve so se kmalu razobilile že zaradi brezupnih prometnih razmer. Cena pšenice v prvem tednu septembra je bila za 3 in sedem osmink do 2 in tri osminke višja kakor teden poprej. Poljedelski urad računa, da bo iz letošnje letine dana vladna podpora približno na 40 milijonov buškov. Tudi cene koruze so visoke. Pridelek se računa na 2.495 milijonov buškov proti 2.449 milijonov lani.

Ameriški kmetijski minister Wickard je nedavno objavil program za leto 1942. Tudi če so mnogi pričakovali, da bo šlo za povečanje kmetijske proizvodnje, so objavljene podrobnosti vso javnost preseniteli. Za posebno nujno označuje ministrstvo proizvodnjo svinskega mesa, mleka, jajc, slana, sočivja, perutnine in soje. Nasprotno pa morajo drugi kmetijski proizvodi, tipični za Združeno državo, kakor bombaž, pšenica in tobak, ki se vedno opredeljevali slike donosnosti ameriškega poljedelstva, računati z nadaljnjo kontrolo. Količina živil, ki jih hoče imeti od Amerike Anglia, se ceni 6–8 odstotkov vse ameriške proizvodnje. To število nam pa seveda samo po sebi ne pove mnogo, toda znano je, da

Anglija na ameriškem trgu ne nastopa kot kupec žita, temveč v prvi vrsti kot kupec mesa, mlečnih proizvodov itd.

Objava tega kmetijskega programa naj pomeni, da prehaja tudi Amerika v svojem kmetijstvu k načrtovanemu gospodarstvu. V bistvu pojde za to, da bi se pridelki, ki jih bo kupila v prvi vrsti Anglija, in po katerih je zdaj na trgu večje povpraševanje tudi za to, ker je vojna konjunktura, zvišala notranjo kupno moč, prizvajali tako hitro, kakor je to sploh mogoče. Pa tudi sicer se vedno bolj izpreminja struktura ameriškega poljedelstva. Njegova diferenciacija se nadaljuje.

Nenaravna razdelitev prebivalstva v Kanadi

Kanada, ki jo pokrivajo ogromna pšenica polja, šteje 10 milijonov prebivalcev. Od teh jih živi 55 odstotkov v mestih, tako da je raztresenih po obširnih podeželskih planjavanah le 4.5 milijona ljudi. Ce odstojemo od tega ženske, starce in otroke, pridemo do presenetljivega rezultata, da živi na ogromni poljedelski zemlji, ki se razprostira skoraj preko 90 dolžinskih stopinj samo približno million mož.

Švedski državni dolgo
Švedski državni dolgo so znašali letos 31. avgusta 5.600.5 milijonov kron, 31. junja pa 5.386 milijonov. Forast za 220 milijonov kron gre v prvi vrsti na račun državnih blagajniških bonov in posojil državnim zavodom.

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman.

— Gospod Bonneuil, vidim, da ste mož na svojem mestu. Toda dovolite mi pripominiti, da greste s svojimi šalami nekoliko predaleč. Kaj je bilo treba pustiti nas v negotovosti tako dolgo, da smo razbili vrata?

— Zagotovljam vas, da prvega poziva nisva slišala, — sem mirno odgovoril. — Bila sva silno utrujena in spala sva kakor ubita.

— Najbrž se pretaka po vaših žilah angleška kri, gospod Bonneuil. To se vam pozna po naglasu.

— Angleška kri? Kaj še! Francoz sem; čistokrvni Francoz. Pač sem pa dolgo živel v Angliji in sami veste, da se šlovek sčasoma naleže angleškega prizvoka. To je kakor južnoafriški prizvod.

— Seveda... Ali ste tu po važnih opravkih? — Da, po zelo važnem — gre za milijonsko tatuvin.

— Najbrž za tatvino v Banki havreskih bombaževinarjev.

— Ne, za nekaj večjega.

— In ste tato v tem že na sledu:

— Da, od včeraj... in mislim, da jih bom jutri že imel v rokah.

— Ah... in kaj mislite, v katerem mestnem okraju jih zasatičate?

— Najbrž v tem tu.

— To bi imenito naključje. Privedite jih v mojo pisarno, jaz pa opozorim na to novinarje. Saj se vedno pritožujejo, da pri meni ni nikoli nobenih »dogodkov«. Se lahko zanesem na vas? Ce bo treba, me lahko vnaprej opozorite. Samo beseda po telefonu in takoj prihuj. Moj komisariat je ta v bližini na trgu Saint-Hilaire.

— Obljubim vam to. Katero številko telefona imate?

— 5. kanton št. 123. Saj je vam všečno, če vam pomagam pri tej operaciji kaj ne? Vsa čast ostane vam, nekaj bi je bil pa deležen tudi jaz in Rouen-ski Fanal, ki me že več mesecov srdito napada, če, da nikogar ne aretiram, zdaj bo pa moral priznati, da v resnem primeru ne oklevam, temveč da takoj zgrabitam zločinca za vrat.

— Komisar je izgovoril te besede s prijateljskim glasom in njegove oči so izražale poninočno prošnjo.

— Temu vremenu policijskemu uradniku, izročenemu na milost in nemilost strupenim podeželskim jezikom, sem bil pravi odrešenik, na katerega se je zanašal, da bo dvignil njegov ugled v očeh njegovih predstojnikov.

— Naključja so res čudna.

— Komisar mi je vrnil legitimacijo in mi stisnil roko reku:

— Na svodenje, nadaljevati moram svoj nočni

Zakaj ne oglje namestu bencina?

Pri nas se mnogi niso mogli odločiti za preureditev avtomobilov na pogon z ogljem in zato se kesajo

Ljubljana, 22. septembra.

Propagande za uporabo domačih pogonskih goriv je bilo pri nas precej, a ni mnogo zaledja. Najbrž je avtomobilisti tudi niso jemali resno, saj smo slišali tudi iz njih vrat izjave, da preureditve avtomobilov za pogon z ogljem niso priporočljive ter da jih izkušeni tehnični zavračajo. Sicer so bili vsi pomisliki proti preureditvam motornih vozil izpodbiti, vendar so avtomobilisti raje odjavljali avtomobile, ki je primanjkovalo bencina, kakor da bi začeli uporabljati mnogo cenejše oglje. Oklevale so tako dolgo trmasto s preureditvijo, da so se končno nekateri resignirali odpovedali rabu motornih vozil do »boljših časov«. S tem so si zelo škodovali. Zdaj je ta ali oni sprevideli, kako pametno bi bilo preurelitri avtomobil na pogon z ogljem že prejšnje čase, ko so bila takšna dela še cenejše, in bila lahko ves čas uporabljati vozilo. Vendar je preureitev vozil na pogon z ogljem seveda še vedno aktualna in priporočljiva tudi zdaj. Zato je oklevate?

NEUPRATICENI POMISLEKI

Avtomobilisti, ki se ne morejo odločiti za preureiditev vozil in se sklicujejo na razne pomislike, so navadno slabou poučeni. Najpogosteje so izgovori, da so preurejena vozila preveč obtežena, da je preurejena predraga, da se motor z uporabo lesnega plina pogostov kvari, da preureiditev sploh ni mogoča, ker so potreben tovarniški način, deli, ki jih zdaj ne moreš dobiti in da pogon na ogljem nedovonomi in idealen, sicer bi ga uveli v državah z razvitim avtomobilizmom že zdavnaj pri večini avtomobilov. Vsi ti pomisliki so bili že zlavljaj izpodbiti. Naravnost smešni so sprito zelo razširjene uporabe oglja za pogon avtomobilov v mnogih državah.

OGLJE KOT POGONSKO GORIVO

NI NOVOST

Saj vendar ne gre za novost, ki bi smela biti nezaupanje! Poizkus s trdnimi pogonskimi gorivi so delali že pred desetletji. Prvi poizkus je bil z leta 1905. Mel prvo svetovno vojno se je posebno izkazalo, kako velikega pomena lahko postanejo v motorizmu trdna goriva v primeru pomanjkanja bencina. Države, ki jim je primanjkoval bencin, so delale številne poizkusne z raznimi gorivi in v promet so prišla že številna motorna vozila, na pogon z lesnim plinom. Po svetovni vojni pa, ko je bilo zopet dovolj cenjenega bencina, so morski pozbivali, da bencin ni edino pogonsko sredstvo motornih vozil. Vendar so tehnični nadaljevali začeto delo, ki so ga države, na tekočih gorivih, zelo podpirale. Leta 1931. je bil ustanovljen v Belgiji celo stalni mednarodni odbor za propagando uporabe lesnega plina kot pogonskega goriva. V raznih državah so prirejali ocenjevalna tekmovanja z vozili s trdnim gorivom in povod v povod so bili začoljveni z doseženimi uspehi. Italija je bila med prvimi državami, ki je zelo pospeševala uporabo trdnih pogonskih goriv v avtomobilizmu in že med abesiško vojno je imela mnogo predelanih avtomobilov za pogon z ogljem.

KAKO JE S PREUREDITVIJO

Že lani smo poročali, da znajo tudi ljubljanska podjetja preurejati avtomobile za pogon z lesnim plinom ter da se peča s proučevanjem generatorjev nekih tehničnih že desetletja. Naglasili smo, da s preureditvijo ni nobenih posebnih težav in stroškov. Kdo ve kje so avtomobilisti zvedeli, da je preureiditev veljala najmanj 20.000 din! V resnici je preureiditev veljala 6.000 do 10.000 din. Ti stroški so bili zmogljivi za večino avtomobilistov, zlasti še, ker so pri uporabi mnogo cenejše oglja namestu bencina lahko kmalu krili izdatki s priznankom na gorivu.

MOTOR SE KVARI

Najbolj pogosto se nasprotniki preureiditev ali nepočasne posameznike sklicujejo, da se motor z uporabo lesnega oglja hitro groži. V resnici plin, ki se razvija v generatorju, ni čist. Plin, ki se razvija pri gorjenju oglja, vsebuje malo katrana in očetino. Toda plin gre skozi čistilnik, preden pride v motor in preden se vname. Reci smo, da se motor z uporabo lesnega plina kvari celo manj kakor z uporabo bencina, ker se manj segreje. Tudi ni nobene nevarnosti eksplozij v batih se nam ni treba vonja in dima. Verjetno je pa seveda, da se komu pokvari motor, če je uporabljal neodčisten plin. Pri dobrih generatorjih to ni mogoče. Starjeji generatorji so bili nepravilni, kakor je pač vse v začetku primativno, toda zdaj so že vse te začetniške težave premagane. Že delj časa izdelujejo posamezne tovarne generatorje, kakor izdelujejo druge avto-

obhod... Ne vem, zakaj so mi naročili tako nepravilno pregledati vse sunljive hotele tega okraja. Najbrž opravljajo moji kolegi zdaj isto delo. Vses kaže, da zasleduje policija nevarne zločinice. Vidite, da gre za aretacijo vaših tičev in da bi vam radi odnesli slavo izpred nosa. To bi bila neumna šala, kaj?

— No, te nevarnosti se ne bojim. Moji tiči ne stanujejo v sunljivem hotelu.

— To bo menda res. Ljudje, ki imajo milijone v žepu... No torej, na svodenje, dragi moj Bonneuil! Ne pozabite, kaj ste mi obljudili in oprostite, da sem tako grobo prekinil vaše spanje.

— Oh, v svojem poklicu smo vajeni takih nedolžnih presenečenj.

In komisar je s svojim tajnikom Brindavoinom odšel.

Radarji so kislih obrazov odšli za njima. Med njimi je bil eden izuchen mizar in ta se je kmalu vrnil, da bi popravil vrata najine sobe. Toliko, kolikor je pač mogel, je svoje delo hitro opravil.

Potem je Manzana ugasnil luč. Ko sva ostala sama, sva oba hkrati počila v smeh.

— Ta je pa dobra, kaj? Tega naivnega komisarja ste pošteno potegnili za nos. Imenito ste igrali svojo vlogo, gospod Bonneuil, izborno! Iskreno vam želite.

Skrumno sem sprejel ta poklon svojega pajdača, ki sicer ni rad hvalil ljudi.

ti je treba seveda tudi različno kakovost oglja. Pri nas ima največjo količino vrednost oglje »likalit«. Tehniki računajo, da je treba približno 1.2 kg oglja za vožnjo, ki bi jo napravili v litrom bencina, tako da je prejšnje čase pri starih cennih prihranek znašal 70 do 80%. Poizvedeli smo pri naših avtomobilistih, ki vozi v tistem nestvoru. Lahko jih povsem skrijejo, zlasti pri avtomobilih aerodinamične oblike, ki jih bodejo v oči. Generatorji so navadno tako veliki, da jih ni treba polniti do 100 km vožnje. Če bi bili manjši, bi bili seveda lažji, a treba bi bilo večkrat nalagati gorivo. Pri manjših avtomobilih je obtežitev z generatorjem obutevnejša, pri močnejših vozilih pa skoraj ne pride v poštev. Navejši generatorji so tako izpopolnjeni, da so mnogo lažji od starejših, in tuji ne zavzemajo mnogo prostora. Evidno je, da obtežitev avtomobilu z generatorjem ne sme biti zadržek preureiditev vozila. Obtežitev znaša glede na velikost vozila po 50–100 kg. Res je tudi, da oglje zavzemata več prostora, kar bencin, in sicer sedemkrat več. Težje je pa glede na svojo količino vrednost dvakrat od bencina. Ta slabu stran pa vsem dehtajo druge prednosti pogona s cenenim pogonskim sredstvom, ki ga lahko kupiš v vsaki specijalni trgovini. Pomisli, da se pri uporabi oglja umazeš, ne zaslubiš, da bi ga izpolbijali na dolgo v roki. Ali je takšna težava vredno vrecico oglja — zavikti ni treba niti odviti — v generatorsko peč?

VELIKA OBTEŽITEV

Veliko pomanjkljivost vidijo nekateri v preurejeneh avtomobilih na pogon z ogljem v obtežitev voza z generatorjem. Generator zavzema tudi nekaj prostora. Vendar moderni generatorji niso več takšni nestvor.

Lahko jih povsem skrijejo, zlasti pri avtomobilih aerodinamične oblike, ki jih bodejo v oči.

Generatorji so